

Vårdgarantins effekter

Uppföljningsrapport 8

2007-06-28

Vårdgarantin är möjlig och verklig –
men långt ifrån överallt !

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Uppgifter från databasen och webbplatsen Väntetider i Vården

www.vantetider.se

Denna rapport är en del av den löpande, nationella uppföljningen av vårdgarantins gällande tidsgränser inom den planerade, specialiserade vården – det vill säga maximalt 90 dagars väntetid till besök respektive behandling.

I rapporten finns uppgifter om antal väntande till besök och behandling per den 30 april 2007, samt utvecklingen under senaste året inom vissa problemområden.

Sammanställningen bygger på uppgifter som rapporterats till landstingens/regionernas gemensamma väntetidsdatabas, Väntetider i Vården. Resultaten från landstingens månatliga rapportering uppdateras och publiceras löpande på webbplatsen.

Databasen innehåller uppgifter om antalet väntande till besök och behandlingar inom ca 70 olika specialist- och åtgärdsområden (se bilaga).

Definition av redovisade uppgifter

Totalt antal väntande patienter till första besök/ behandling

Uppgiften anger hur många patienter som är uppsatta på väntelista / planeringslista vid ett visst datum. Samtliga patienter med beslut om ett vårdåtagande redovisas, d.v.s. även de patienter som redan fått en tid för besök eller behandling. Totalt antal väntande patienter kan betraktas som verksamhetens aktuella "kundregister / produktionsplan".

Varav antal väntande längre än 90 dagar

Uppgiften anger hur många av det totala antalet väntande patienter som väntat längre än 90 dagar på ett besök eller en behandling. Denna uppgift omfattar INTE de patienter som av medicinska skäl måste vänta längre eller de som själva valt att skjuta upp tidpunkten för besök eller behandling.

Mätfrekvens

Rapporteringen av dessa uppgifter sker en gång per månad och avser förhållandet den sista kalenderdagen i månaden.

Vårdgarantin reglerar inte **om** vård ska ges eller **vilken** vård som kan komma i fråga. Garantin reglerar endast inom vilka tidsgränser man ska erbjudas den vård, som behörig vårdpersonal beslutat om i samråd med patienten. I och med utvidgningen av vårdgarantin (från 1 november 2005) har svensk hälso- och sjukvård tydliga mål för tillgängligheten i större delen av vårdprocessen.

Målen uttrycks med sifferserien 0 – 7 – 90 – 90, vilket anger vårdgarantins krav på maximal väntetid i antal dagar för de olika stegen i vårdprocessen. Primärvården ska erbjuda kontakt i telefon eller på plats samma dag och ett läkarbesök – om det behövs – inom högst sju dagar. Efter beslut om remiss/vårdbegäran ska ett besök inom den specialiserade vården kunna erbjudas inom högst 90 dagar efter beslutsdatum och en beslutad behandling inom ytterligare högst 90 dagar efter beslutsdatum.

I första hand ska besök och behandling erbjudas inom det egna landstinget/regionen. Om hemlandstinget inte kan erbjuda detta inom gällande tidsgränser ska patienten få hjälp till vård inom garantitiden hos annan vårdgivare. Hemlandstinget ska hjälpa till med alla kontakter och det får inte innebära extra kostnader för patienten.

Ytterligare information finns på www.skl.se/vardgaranti

Sammanfattande analys

- Vårdgarantin har medfört kortare väntetider. För besök i den specialiserade vården fungerar vårdgarantin för knappt fyra patienter av fem och för behandling för tre patienter av fyra.
- Väntetiderna har successivt minskat, men de senaste månaderna har förbättringstakten avtagit. Det är fortfarande alltför många patienter som ofrivilligt väntar för länge. Ska vårdgarantin infrias för alla måste arbetet intensifieras.
- Inom de områden som idag följs i den nationella väntetidsdatabasen (se bilaga) visar uppgifterna per den 30 april att cirka 57 000 personer hade väntat längre än 90 dagar på ett specialistbesök och cirka 23 000 på en behandling/operation.
- Tillgängligheten varierar dock stort mellan landsting och mellan specialitetsområden. Ett antal verksamheter / specialiteter har "gått i mål" i den meningen att ingen av deras patienter behöver vänta längre än 90 dagar. De som lyckas är landsting / regioner / enheter där man arbetar systematiskt i linje med de sex åtgärdsområden som har identifierats som kritiska för en god tillgänglighet:

Det handlar om att

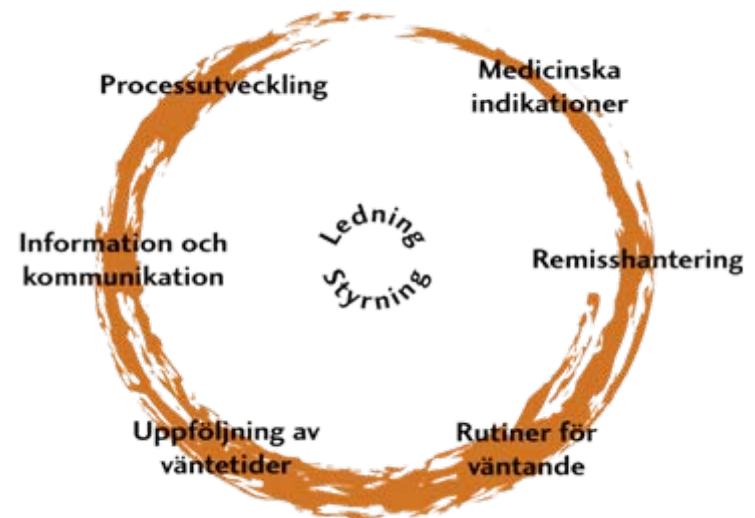
1. Utnyttja de underlag som finns framtagna kring medicinska indikationer för besök och behandling
2. Säkerställa att remisser inte blir liggande utan att de med rätt innehåll snabbt når rätt mottagare

Forts nästa sida >>>

Sammanfattande analys, forts

3. Alla väntelistor/planeringsunderlag är uppdaterade och målsättningen är att tid för besök och behandling ska bokas direkt i anslutning till beslutet
4. Följa väntetider och analysera avvikelser
5. Informera patienter och personal om vårdgarantins intentioner
6. Använda sig av de välkända tekniker som finns för systematiskt förbättringsarbete och produktionsplanering vid kvarstående tillgänglighetsproblem

En långsiktigt hållbar god tillgänglighet skapas genom ett samlat och kontinuerligt förbättringsarbete inom samtliga områden. Det är inte en åtgärd som är lösningen utan ett samspel av insatser, där ledarskapet är helt avgörande.

Övergripande nationell trend ett och ett halvt år efter vårdgarantins införande

Antal väntande relaterat till invånarantal varierar stort för såväl besök som behandlingar. Dessa uppgifter presenteras nu månadsvis på landstingens gemensamma webbplats, www.vantetider.se för landsting/regioner där svarsfrekvensen uppgår till minst 90 procent. Uppgifterna avseende specialistbesök den 30 april varierar mellan 3 och 12 patienter per 1000 invånare som väntat längre än 90 dagar. För behandlingar/operationer är motsvarande uppgifter 0 till 6 patienter.

Störst andel patienter som får vänta för länge på ett första specialistbesök finns fortfarande inom områdena kirurgi och medicin (25 respektive 20 procent av patienterna). Inom områden för behandling finns störst problem inom plastikkirurgi (50 procent), öron-näsa-hals (40 procent) och kirurgi (36 procent). En mycket positiv utveckling kan ses inom ögonsjukvård där andelen som väntat för länge uppgår till 14 procent.

Vid en jämförelse av områden med kända tillgänglighetsproblem mellan april 2006 och april 2007 kan vi se en svagt positiv utveckling på besökssidan inom ortopedin. För behandlingarna har utvecklingen varit mest framgångsrik för operationer av grå starr, höft- och knäledsprotos samt för utprovning av hörapparater.

Forts nästa sida >>>

Övergripande nationell trend ett och ett halvt år efter vårdgarantins införande, forts

De landsting som den 30 april var mest framgångsrika vad gäller antalet enheter som uppnått vårdgarantins intentioner kan nämnas Västmanland och Kronoberg för besök och Gotland för behandlingar.

Landsting och regioner har inför sammanställning av denna rapport givits möjlighet att kommentera aktuellt väntetidsläge. Inkomna kommentarer redovisas på sidorna 21 – 35.

Svarsfrekvenserna måste ytterligare förbättras

Förbättrade rutiner och tydliga regelverk har lett till högre svarsfrekvenser för såväl hela landsting som enskilda verksamhetsområden under det senaste året. Den 30 april 2007 var den genomsnittliga svarsfrekvensen 85 procent för landstingens specialistmottagningar och 89 procent för behandlande/opererande enheter.

Fortfarande varierar emellertid både rutiner för rapportering och kvalitetssäkring av uppgifter. Orsakerna till låg eller utebliven rapportering av uppgifter skiftar. Landstingen uppger byte av patientadministrativt system eller tillfälliga tekniska problem som orsak. I andra fall saknas krav på uppgiftsleverans i vårdgivarnas uppdrag. Detta gäller framförallt privata vårdgivare med vårdavtal. I några fall handlar det om bristande kvalitetskontroll eller den så kallade "mänskliga faktorn".

Jämförelser av uppgifter, relaterade till invånarantalet i respektive landsting, redovisas endast vid en svarsfrekvens på minst 90 procent. Tretton landsting/regioner uppfyllde detta krav vid mätningen i april 2007. För övriga landsting redovisas uppgifterna endast i absoluta tal. För att minimera riskerna för feltolkning vid jämförelser, redovisas även landstingens svarsfrekvenser.

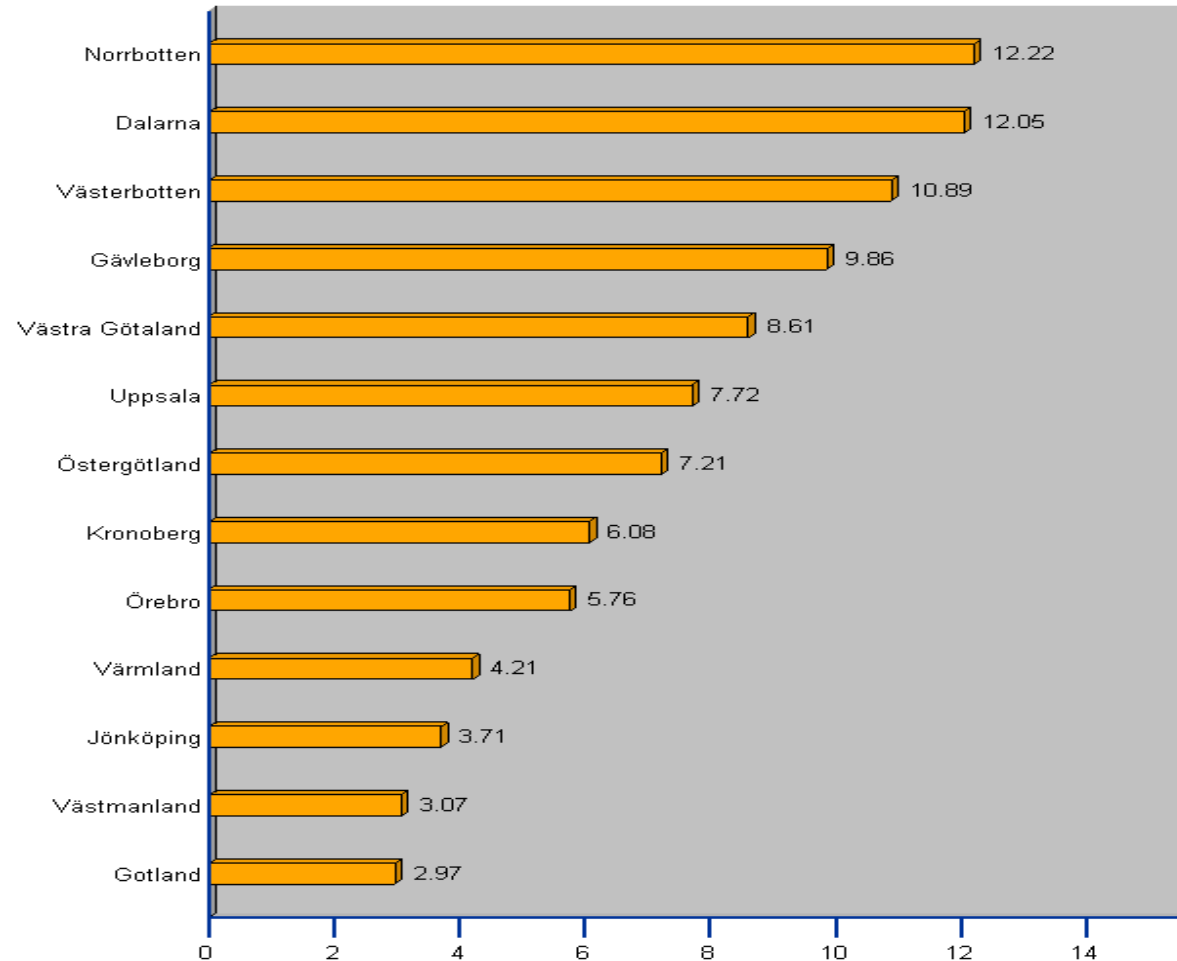
Hur många (per 1 000 invånare) hade väntat längre än 90 dagar på ett besök?

Antal patienter **per 1000 invånare** som väntat längre än 90 dagar på besök den 30 april 2007. Landsting med svarsfrekvens under 90 procent redovisas ej i grafen.

Landsting/regioner som ej redovisas p.g.a. svarsfrekvens under 90 procent

Blekinge
Halland
Jämtland
Kalmar
Skåne
Stockholm
Sörmland
Västernorrland

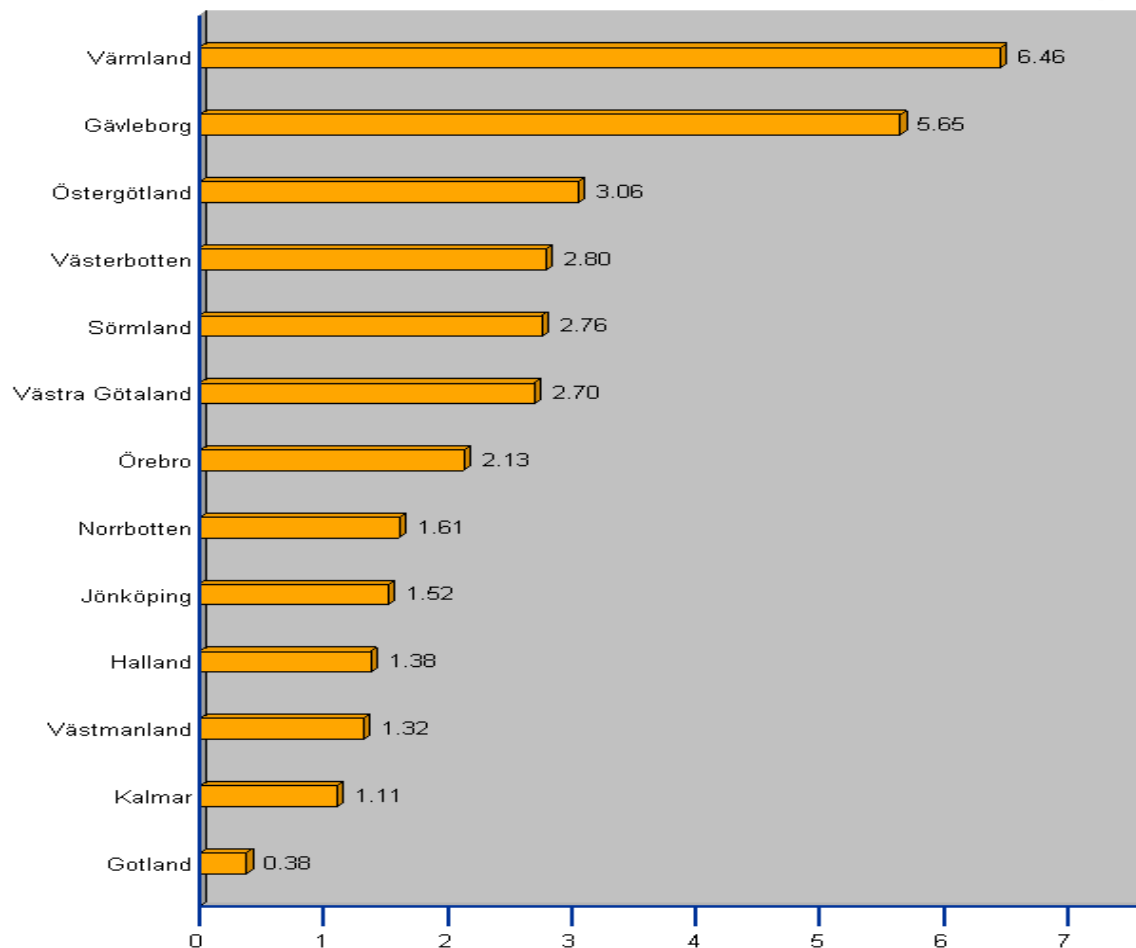
Hur många (per 1 000 inv.) hade väntat längre än 90 dagar på en behandling?

Antal patienter **per 1000 invånare**, som väntat längre än 90 dagar på behandling/operation den 30 april 2007.
Landsting med svarsfrekvens under 90 procent redovisas ej i grafen

Landsting/regioner som ej redovisas p.g.a. svarsfrekvens under 90 procent

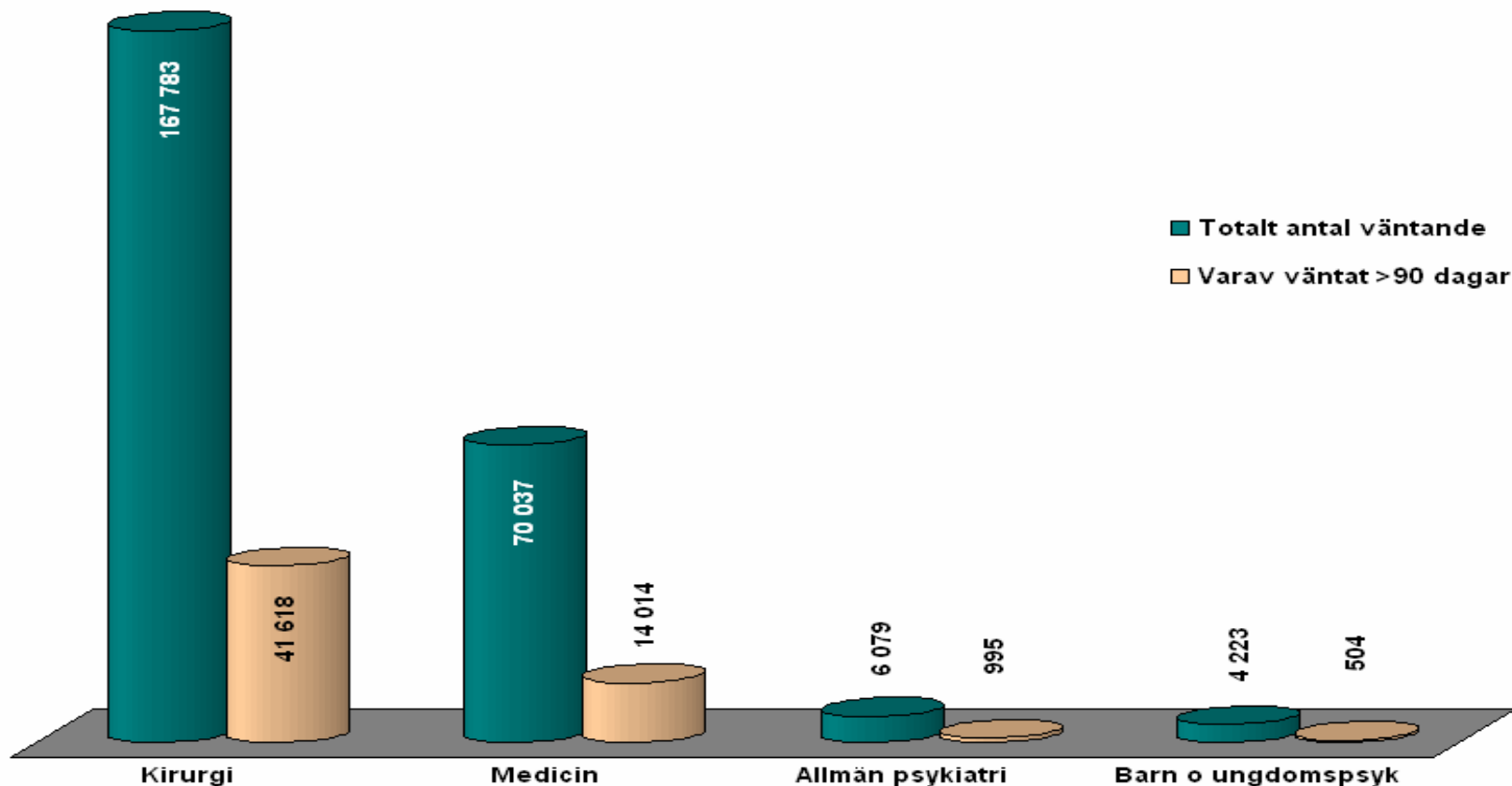
Blekinge
Dalarna
Jämtland
Kronoberg
Skåne
Stockholm
Uppsala
Västernorrland

Hur många väntade på ett specialistbesök i hela landet?

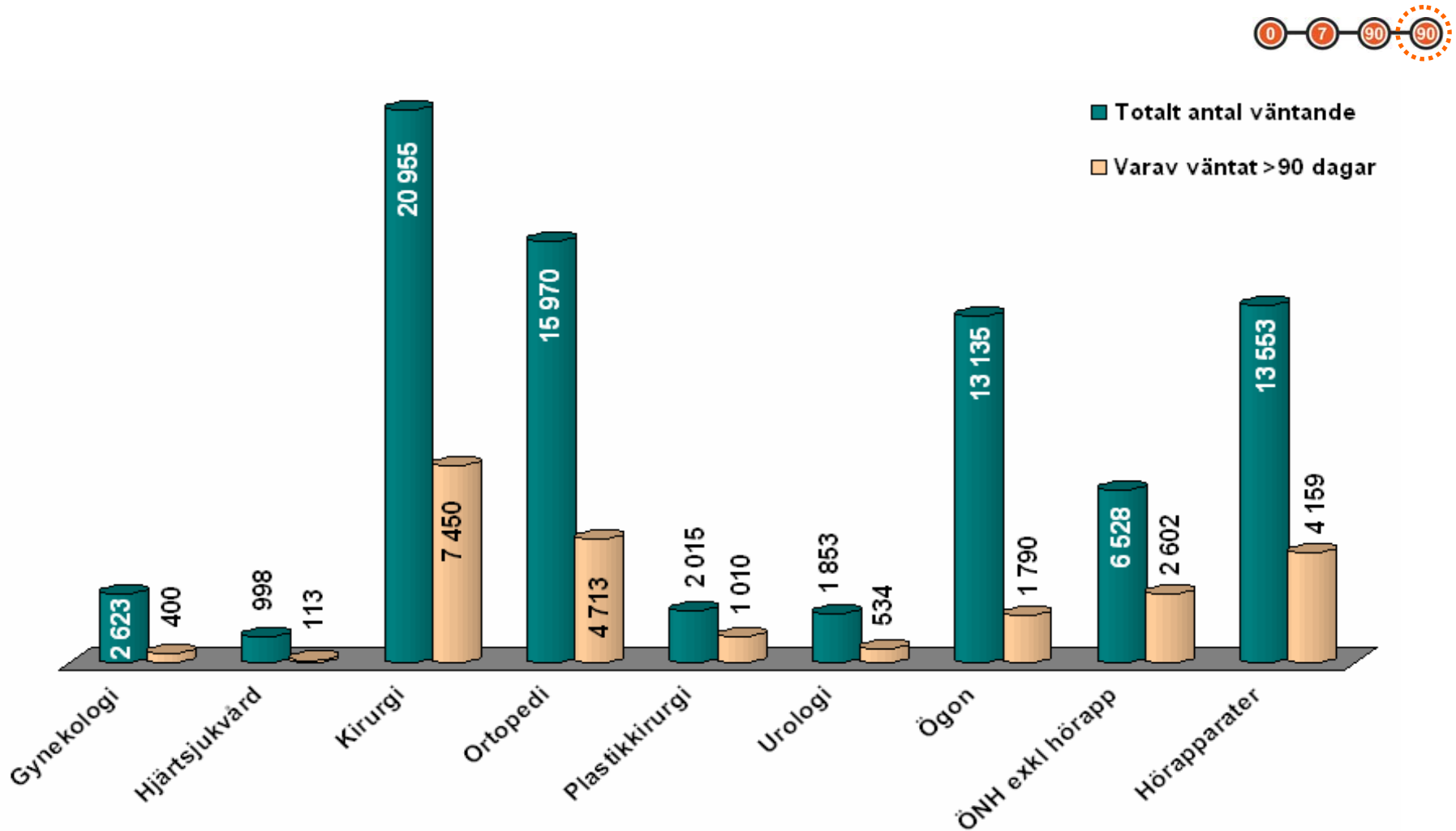
Totalt antal väntande samt antal patienter som väntat längre än 90 dagar på besök den 30 april 2007.

Samtliga landsting / regioner. (Underlag per landsting se bilaga 2A.)

Hur många väntade på en behandling i hela landet?

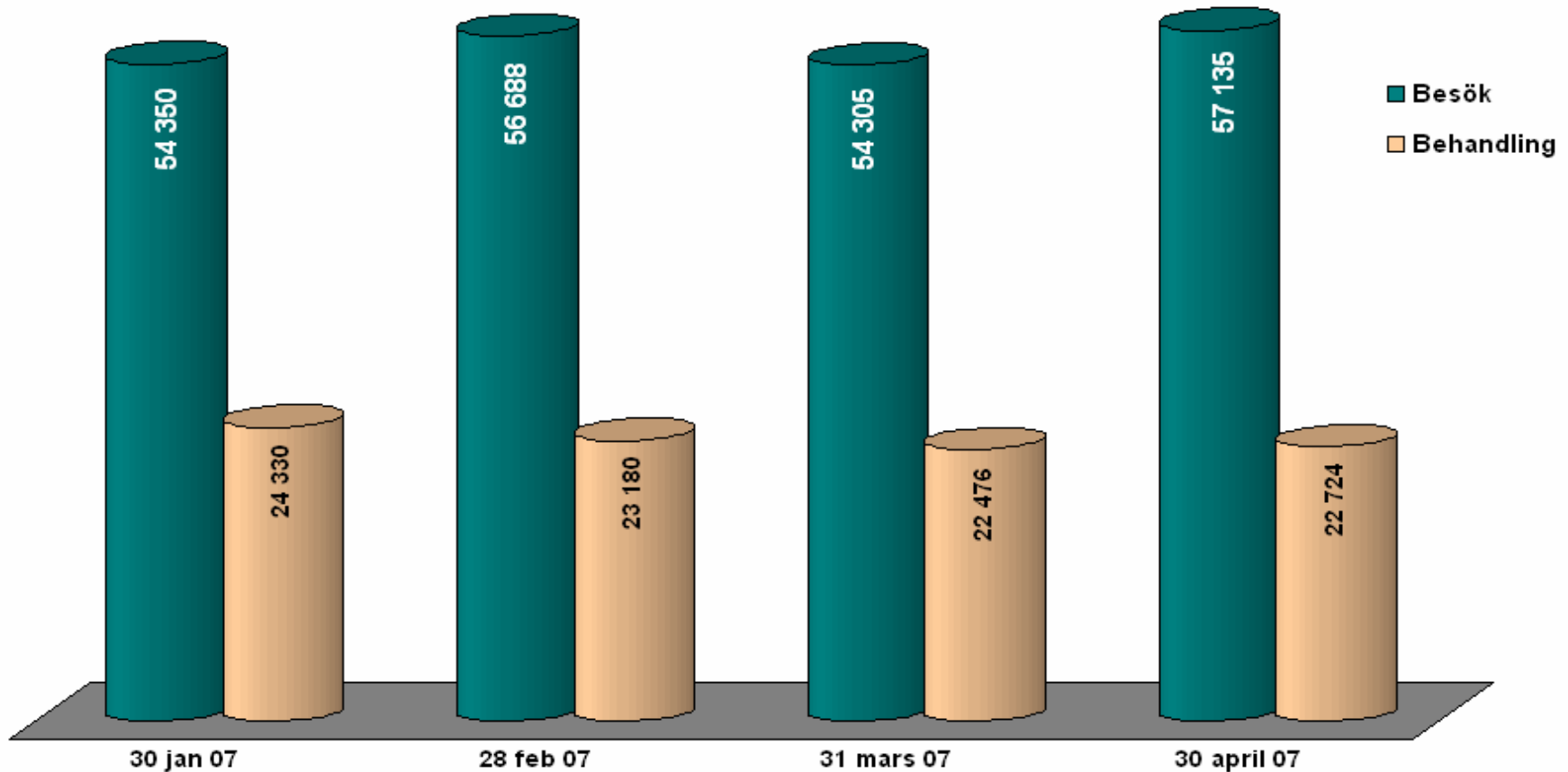
Totalt antal väntande samt antal patienter som väntat längre än 90 dagar på behandling den 30 april 2007. Samtliga landsting / regioner. (Underlag per landsting se bilaga 2B.)

Har antalet som väntat längre än 90 dagar ökat eller minskat?

Utveckling av antal patienter som väntat längre än 90 dagar på besök respektive behandling, januari – april 2007. Samtliga landsting / regioner.

Svarsfrekvensen har under perioden i genomsnitt stigit med 5 procentenheter.

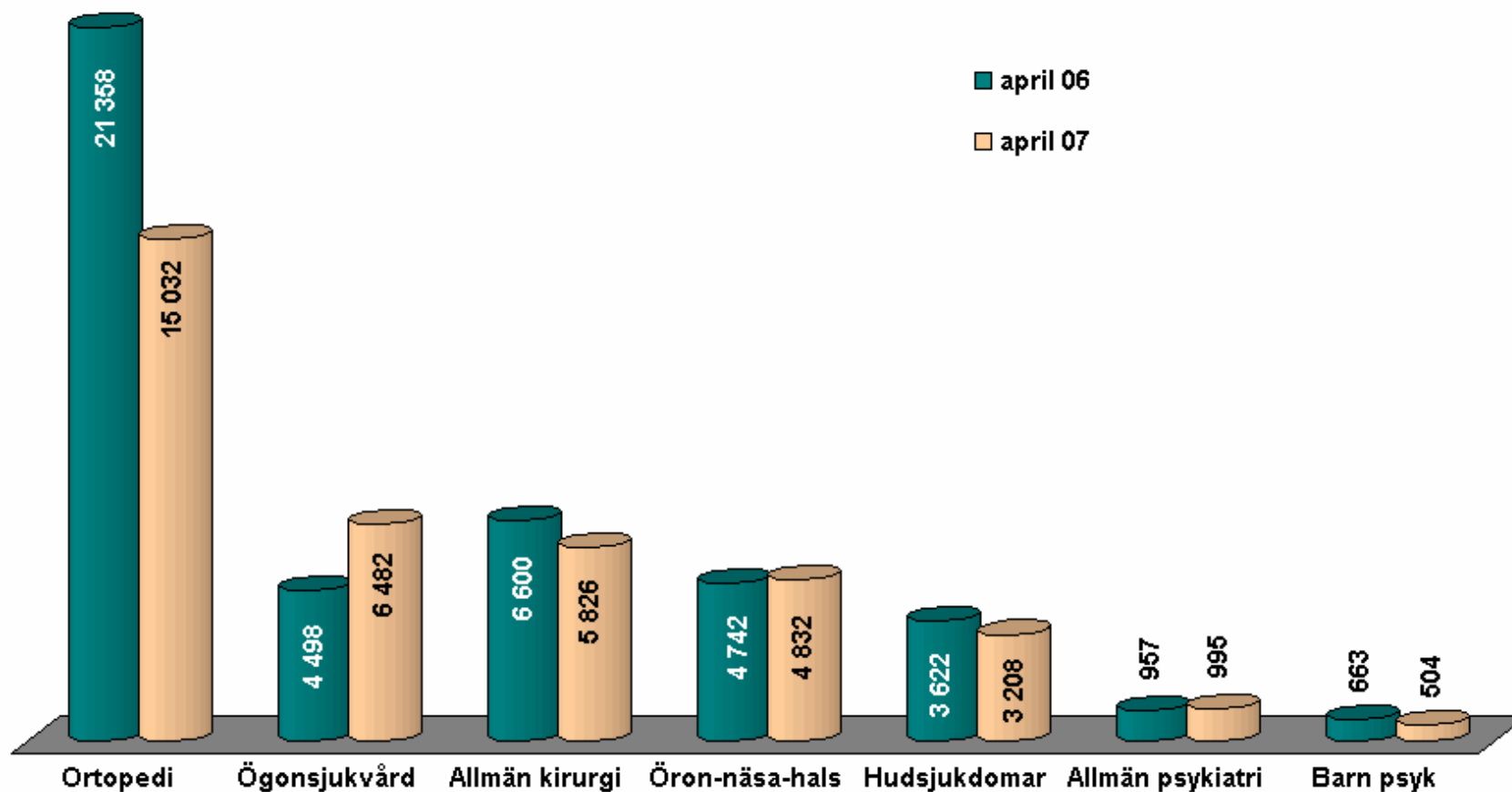

Hur ser det ut för väntande till besök jämfört med förra året?

Utveckling av antal patienter som väntat längre än 90 dagar på besök inom områden med kända tillgänglighetsproblem, april 06 – april 07. Samtliga landsting / regioner.

Svarsfrekvensen har under perioden i genomsnitt stigit med 5 procentenheter.

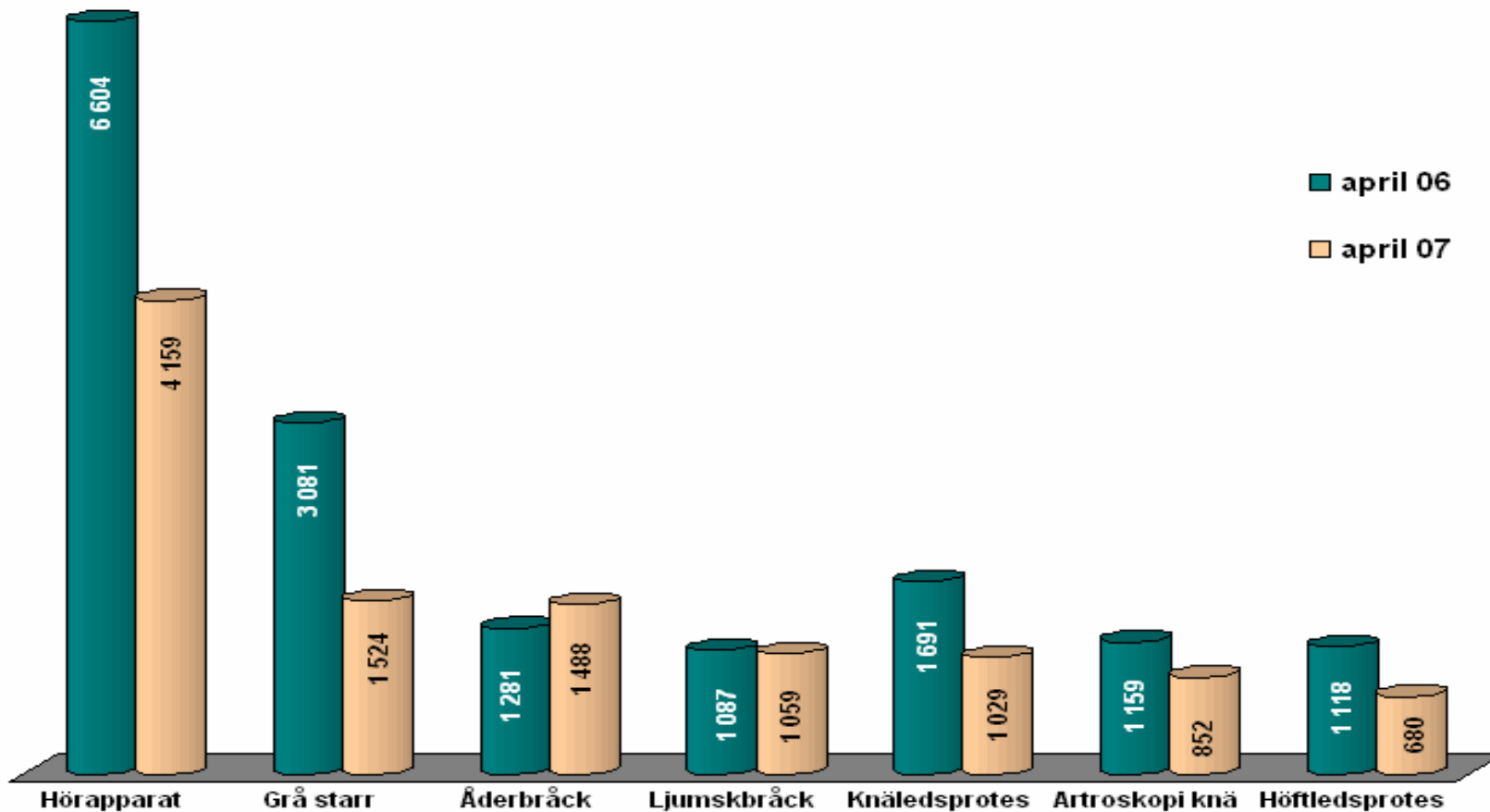

Hur ser det ut för väntande till behandling jämfört med förra året?

Utveckling av antal patienter som väntat längre än 90 dagar på behandling inom områden med kända tillgänglighetsproblem, april 06 – april 07. Samtliga landsting / regioner.

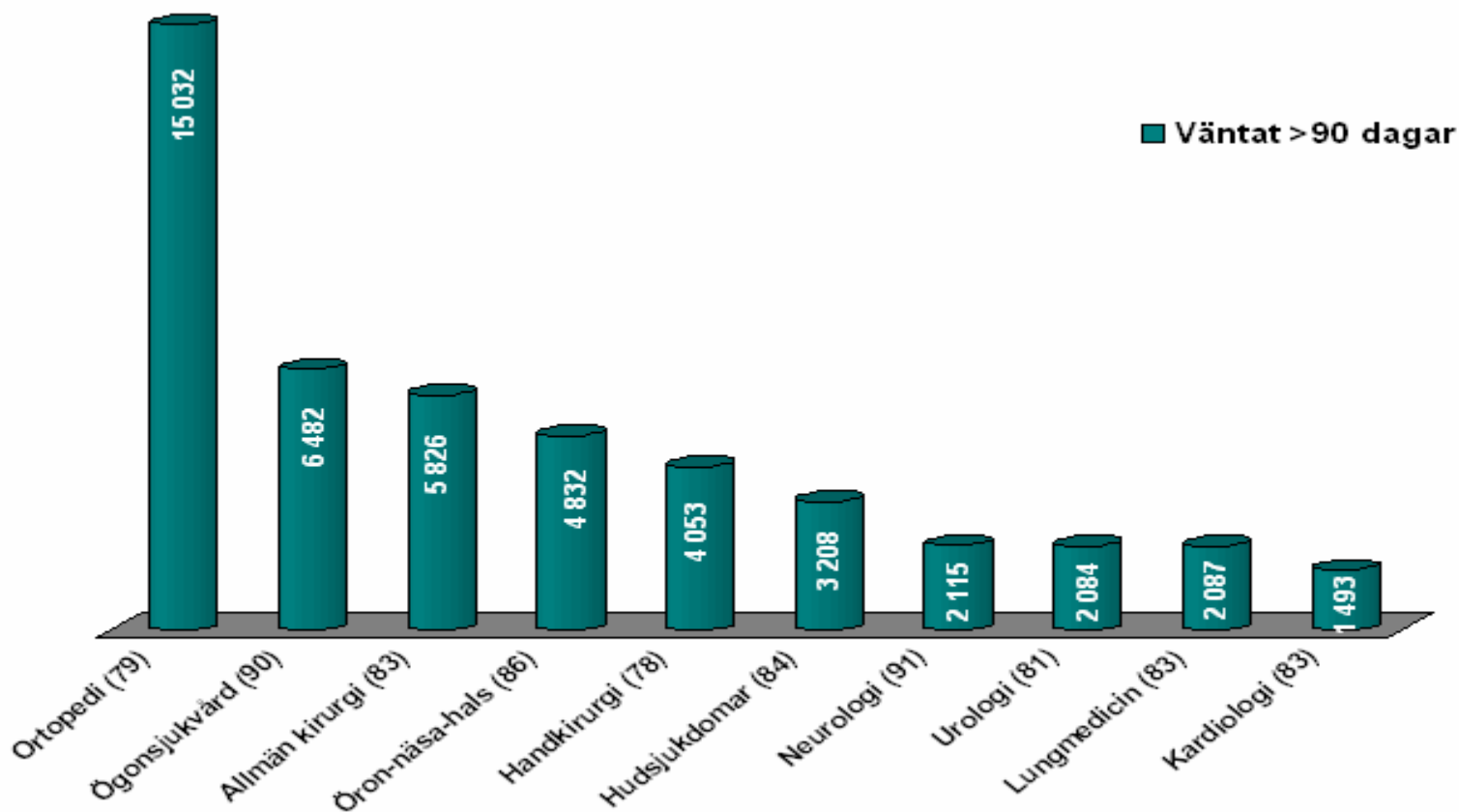
Svarsfrekvensen har under perioden i genomsnitt stigit med 10 procentenheter.

Hur såg vänteläget ut för besök inom specialiteter med kända problem?

Antal patienter som väntat längre än 90 dagar på ett besök den 30 april 2007 inom subspecialiteter där problemen för närvarande är som störst. Samtliga landsting/regioner. Siffran inom parentes efter området avser svarsfrekvens.

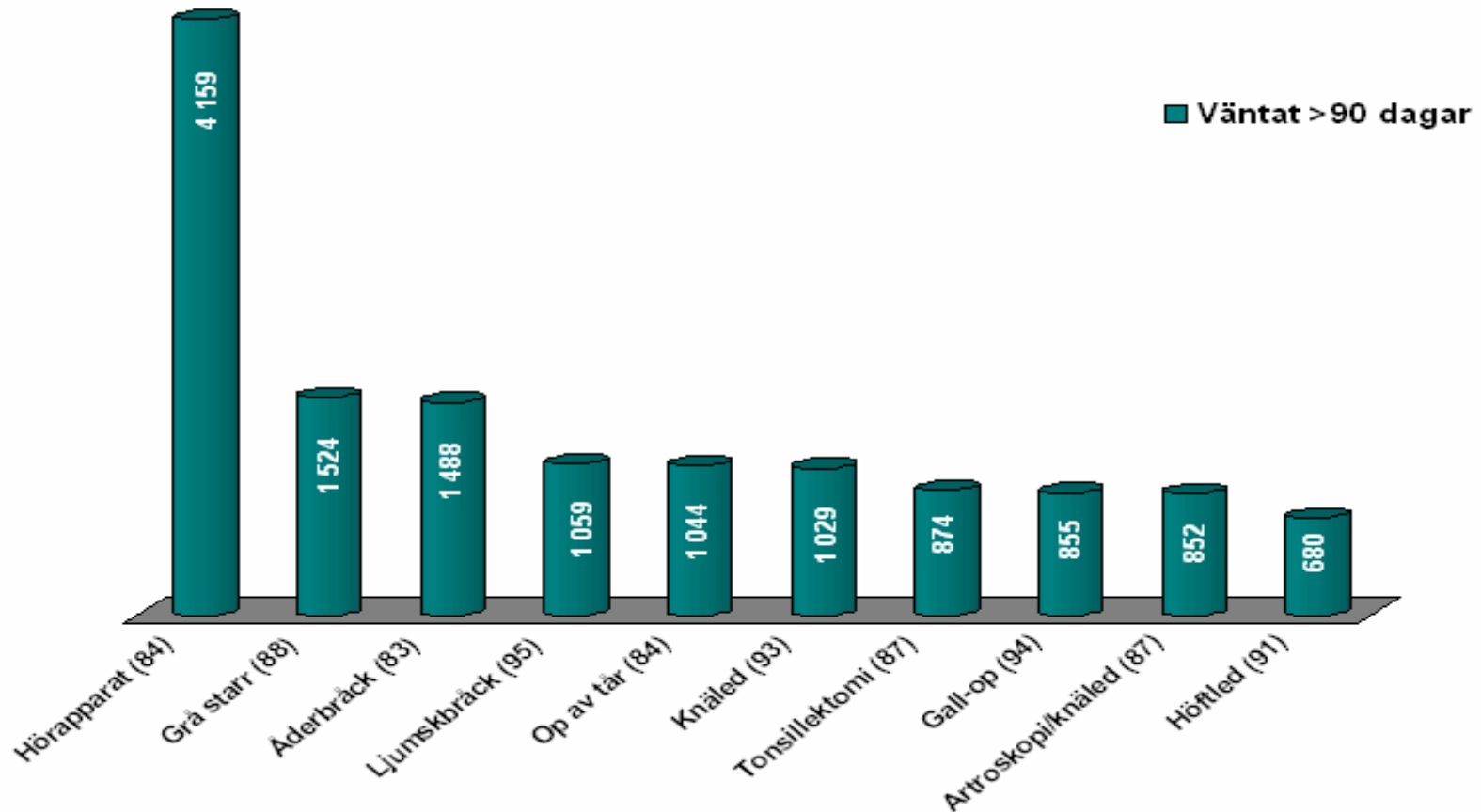
Avser de 26 specialitetsområden som följs i den nationella väntetidsdatabasen.

Hur såg läget ut för behandling inom specialiteter med kända problem?

Antal patienter som väntat längre än 90 dagar på ett behandling den 30 april 2007 inom subspecialiteter där problemen för närvarande är som störst. Samtliga landsting/regioner. Siffran inom parentes efter området avser svarsfrekvens.

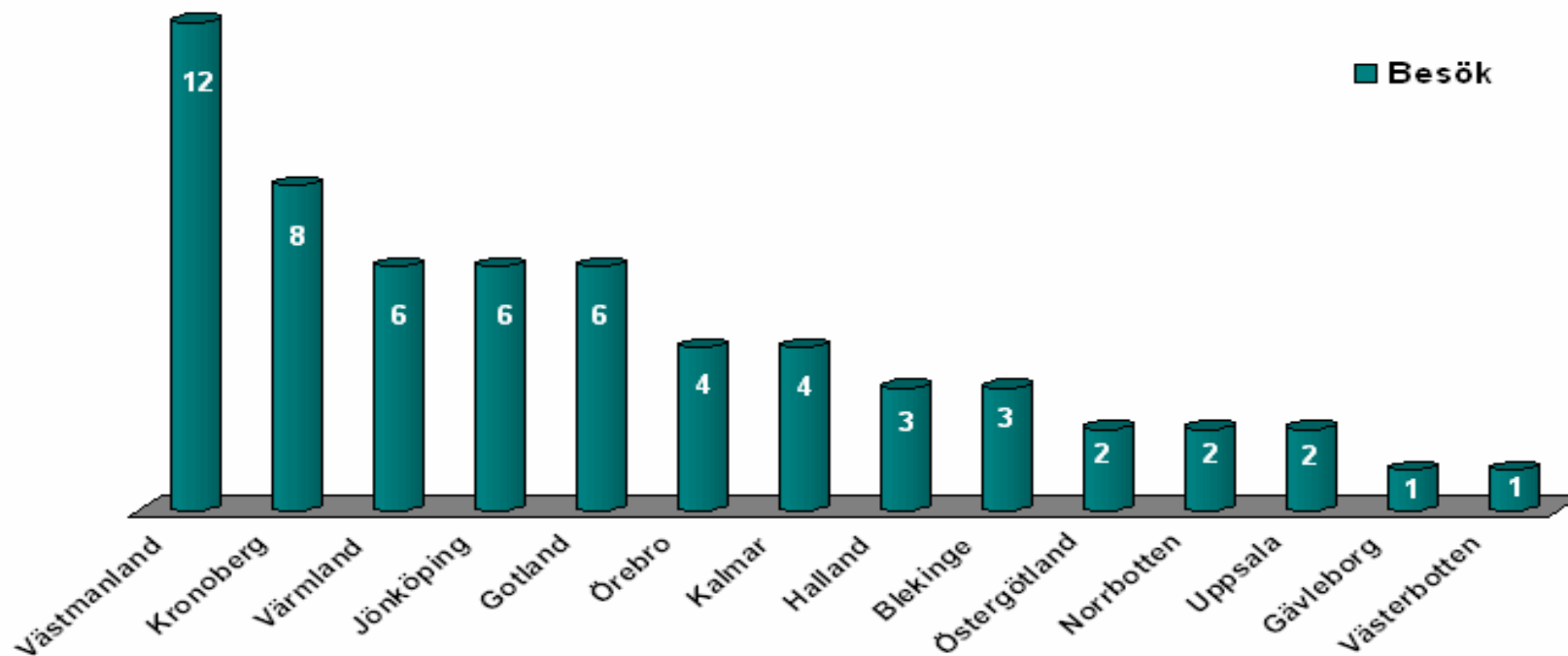
Avser de 44 åtgärdsområden som följs i den nationella väntetidsdatabasen.

Finns det några landsting som klarar vårdgarantin för besök?

Landsting rangordnade efter antal enheter som uppnått vårdgarantins intentioner, d.v.s. enheter med 0 (noll) patienter som väntat längre än 90 dagar på ett besök, 30 april 2007

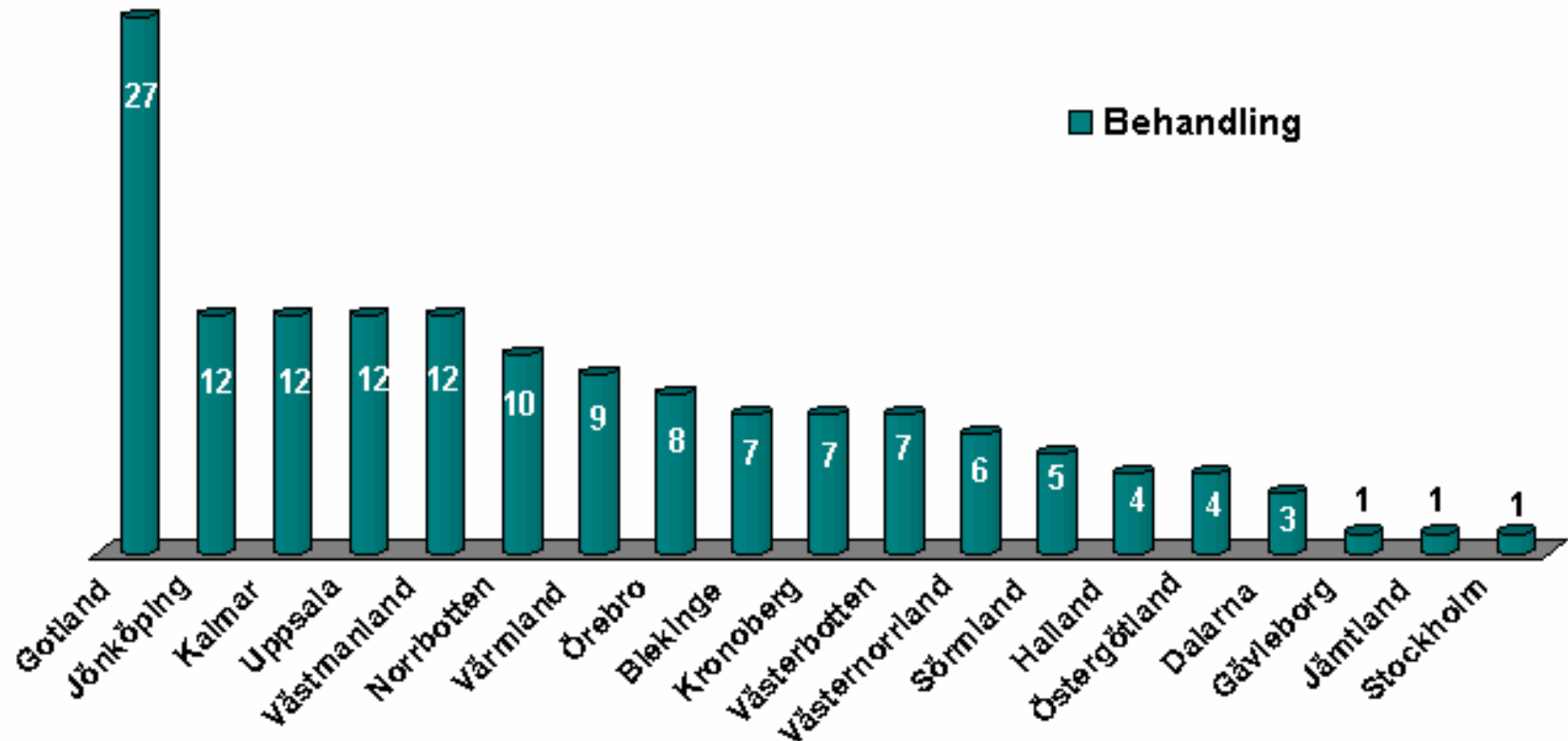
Avser de 26 områden för specialistbesök som följs i den nationella väntetidsdatabasen och baserat på enheter med minst 90 procents svarsfrekvens. (Underlag se bilaga 3A)

Finns det några landsting som klarar vårdgarantin för behandling?

Landsting rangordnade efter antal enheter som uppnått vårdgarantins intentioner, d.v.s. enheter med 0 (noll) patienter som väntat längre än 90 dagar på en behandling, 30 april 2007

Avser de 44 områden för behandling/operationer som följs i den nationella väntetidsdatabasen och baserat på enheter med minst 90 procents svarsfrekvens. (Underlag se bilaga 3B)

Landstingen kommenterar resultaten

För ytterligare information, kontakta landstingens väntetids- eller vårdgarantiansvariga i respektive landsting / region. Kontaktuppgifter återfinns på www.vantetider.se / Kontakter

Blekinge

Fortsatt aktivt arbete samt fokusering på att förbättra tillgängligheten, bl.a. genom Blekingesjukhusets målsättning med avancerad tillgänglighet (erbjuda besök och behandling inom 14 dagar), gör att tillgängligheten är relativt god. Inom flera områden klaras vårdgarantin och där problem finns arbetas det aktivt för att förbättra resultatet. I maj –06 väntade 1 684 patienter på ett besök på ortopedmottagning. I maj –07 var siffran nere på 891, varav 233 hade väntat längre än 90 dagar.

För cirka ett år sedan var tillgängligheten till utprovning av hörapparat på Blekingesjukhuset en av de lägsta i Sverige. Sjukdomar och vakanser under sista året har dock påverkat tillgängligheten negativt. I dagsläget har cirka 200 patienter väntat längre än 90 dagar på utprovningen. Detta visar att en god tillgänglighet kan snabbt förändras av omständigheter som kan vara svåra att påverka, kanske framförallt på mindre enheter.

Blekingesjukhuset erbjuder ledig kapacitet: till mottagning gynekologi och öron-näsa-halssjukvård, till undersökning datortomografi hjärna samt till behandling hysterektomi, operation av aorta/hjärtklaff, operation av kranskärl, operation av livmoderframfall, septumplastik och tonsillektomi.

Rapporteringsfrekvensen till den nationella databasen skiftar från mätning till mätning, dels beroende på övergång till ett nytt patientadministrativt system, dels beroende på att organisationen är så slimmad att enstaka personers oplanerade frånvaro också kan påverka.

Psykiatri har en mycket god tillgänglighet och det gäller nu också hela barn- och ungdomspsykiatri. Vid den senaste nationella primärvårdsmätningen var Blekinge en av de tre landsting som hade bäst tillgänglighet i landet.

Dalarna

Första läkarbesök inom somatisk specialistvård: Antalet patienter som väntat mer än 90 dagar på ett första läkarbesök har på ett år minskat från ca 4 900 till 3 000 väntande. Mest har antalet väntande mer än 90 dagar minskat inom kirurgi, ortopedi, Öron-Näsa-Hals och hudsjukvård.

Inom kirurgin har extrasatsning skett genom externa vårdköp och kompletterande kvällsmottagningar. Extrasatsningarna kommer att fortsätta en tid framöver, då antalet väntande fortfarande är stort.

Inom ortopedin har antalet väntande minskat genom kompletterande interna åtgärder under vintern/våren 2007. Inom ÖNH har extrasatsningen skett främst genom stafettbemanning. Även inom ÖNH kommer extrasatsningarna att fortsätta en tid framöver. Hudsjukvården har genom förbättrad läkarbemanning och att remissrutinerna har finslipats inga väntande som väntat mer än 90 dagar.

Behandlingar: Antalet patienter som väntat mer än 90 dagar på behandling (avser de 20-tal behandlingar som varit med från början) har ökat något det senaste året. Ökningen är bl.a. kopplad till nybesöksaktiviteterna.

Inom kirurgin har antalet väntande mer än 90 dagar minskat med drygt 40 procent, vilket är en följd av de externa vårdköpen. Extrasatsningen kommer att fortsätta en tid framöver då antalet väntande fortfarande är stort.

Inom Öron-Näsa-Hals har antalet väntande mer än 90 dagar ökat något, trots att totala antalet väntande minskat. Fortsatta egna aktiviteter och stafettbemanning. Inom kvinnosjukvården finns det knappt någon väntande som väntat mer än 90 dagar.

Gotland

De långa väntetider vi har på mottagningsidan inom gastroenterologi, koloskopi och gastroskopi arbetar vi för att lösa under hösten 2007. Vi sätter in åtgärder för att hantera redan uppsatta och att planera för att kunna ta emot inflödet utan att bygga nya köer.

På behandlingssidan räknar vi med att även fortsättningsvis kunna hålla vårdgarantin. Vi har motsvarande neddragning på operation som vi hade förra året och tror att de patienter som inte kan tas emot i sommar p.g.a. neddragningen kan tas emot under tidig höst.

Gävleborg

Antalet som väntat mer än 90 dagar har minskat under januari, februari och mars jämfört med december 2006. Tyvärr ser vi en mindre ökning för april.

Ortopedkliniken i Gävle, som har den längsta väntetiden och flest antal väntande, minskade antalet som väntat mer än 90 dagar även under april både till besök och behandling.

Förutom ortopedi är det ögon och hörapparatutprovning som har de enskilt längsta väntetiderna i Gävleborg.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Halland

Arbetet med att uppfylla vårdgarantin har en fortsatt hög prioritet i verksamheten. Prioriterade åtgärder är exempelvis schemaplanering och en tidbok som är öppen 90 dagar, utökning med kvällsmottagning inom ramen för ordinarie arbetstid samt att öka andelen nybesök av det totala antalet läkarbesök.

Handläggningsöverenskommelser för gränsdragningar mellan närsjukvården och specialistvården är ett annat viktigt arbete som pågår med syfte att utföra rätt vård på rätt plats och därigenom öka tillgängligheten.

Delar som påverkar tillgänglighetsarbetet är bl.a. att vårdgarantipatienter ofta väljer att hellre vänta vid sin hemmaklinik än att åka till annan mottagning i exempelvis länet, vilket medför att tiderna blir uppbokade. Totalt sett finns en tydlig positiv utveckling med ett ökat antal mottagningar och behandlingar inom garantitiden.

Jämtland

Väntetiderna har det senaste halvåret minskat något. Som tidigare är det inom kirurgin och ortopedin som de flesta väntande patienterna återfinns. Under sommarmånaderna räknar vi med att ett flertal olika behandlingar och mottagningar kommer att få en ökad väntetid.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Jönköping

I en nationell jämförelse (resultat per 1000 invånare) är tillgängligheten inom landstinget i Jönköpings län god, vilket inte betyder att ansträngningarna för att öka tillgängligheten kan eller får avstanna. Inför hösten planeras därför bland annat ytterligare omgångar av Bra mottagning samt utbildning i schemaplanering och användning av Balansräknaren (verktyg för produktionsplanering).

Antal väntande patienter per 1000 invånare, som väntat längre än 90 dagar på mottagningsbesök var den 30 april 3,7. En svag ökning har skett under årets första månader. Orsakerna är i vissa fall ett utökat remissflöde, men några verksamheter rapporterar även negativa effekter av den nya arbetstidslagen. Allmänskirurgin och ortopedin har flest patienter som väntar för länge, likaså har ett antal medicinska specialiteter sedan länge bekymmer, som bland annat kan relateras till kapacitetsbrist/vakanser.

1,5 patienter per 1000 invånare hade den 30 april väntat längre än 90 dagar på behandling. Ortopedin är den verksamhet som framför allt har problem. Urvalskriterierna för ryggkirurgi är föremål för en översyn, likaså utreds möjligheterna till utökad operationsverksamhet.

Kronoberg

Vad gäller patienter som väntat längre än 90 dagar på behandling så utgör utprovning av hörapparat närmare 50 procent. Orsaken är svårigheter att bemanna audionomtjänster.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Norrboten

Under perioden januari till maj 2007 har tillgängligheten inom Norrbottens läns landsting totalt sett förbättrats till mottagning och behandling. Det totala antalet väntande till behandling har minskat med 857 personer, från 2 487 till 1 630. Antalet patienter som väntat längre än 90 dagar har minskat från 558 till 352 under samma tidsperiod. Antalet väntande till mottagning har minskat med 814 personer från januari till maj.

Inom landstinget har ett antal verksamhetsområden, med goda resultat, arbetat med genombrottsmetoden Bra Mottagning för att öka tillgängligheten till mottagning, undersökning och behandling. Ortopedin i Norrbotten har fått landstingets första stipendium för bästa förbättrings-/utvecklingsarbete i vården. De har på kort tid ökat tillgängligheten och kortat väntetiderna samtidigt som infektionerna minskat kraftigt. I ortopedins fall drivs arbetet framåt av högsta ledningen som en del i en ledningsstrategi för ett långsiktigt arbete. Fler verksamhetsområden kommer under hösten att arbeta enligt konceptet Bra Mottagning för att ytterligare förbättra tillgängligheten i länet.

Inom en del områden är tillgängligheten till vård inte tillräckligt god. Främst beror detta på svårigheter att rekrytera läkare inom ett antal specialiteter. Bristen på specialistläkare inom verksamhetsområden som psykiatri, plastikkirurgi, obesitaskirurgi, lungmedicin och radiologi är påtaglig.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Region Skåne

Fortfarande väntar många patienter ofrivilligt på besök till den specialiserade planerade vården, särskilt inom verksamhetsområde handkirurgi (ca 2400), ögonsjukvård (ca 2 200) och ortopedi (ca 1 800) medan tillgängligheten ökar till behandlingar. I augusti 2005 hade ca 25 000 skåningar väntat mer än 90 dagar till besök (12 500) och behandling (12 500). Idag är det ca 3000 färre patienter som väntar på ett första besök och 9000 färre patienter som väntar till behandling. I augusti 2005 hade ca 25 000 skåningar väntat mer än 90 dagar till besök (12 500) och behandling (12 500). Idag är det ca 3 000 färre patienter som väntar på ett första besök och 9 000 färre patienter som väntar till behandling.

Ögonklinikerna i Skåne har sedan en tid tillbaka samverkat för att bl.a. öka tillgängligheten till gråstarrsoperation. Där syns nu tydliga effekter av denna samverkan, med 75 procents minskning av antalet ofrivilligt väntande patienter under senaste året (april 2006; ~1 700 ofrivilligt väntande patienter jfrt med april 2007 då de var ~400). Vi kan idag erbjuda alla patienter med beslut om gråstarrsoperation behandling inom vårdgarantins tidsgränser bland annat i Ängelholm. Samverkansarbetet inom ögonsjukvården fortsätter nu med inriktning att kunna erbjuda väntande patienter besök i rimlig tid.

Tillgänglighetsarbetet inom planerad vård fortsätter i höst med inriktningen att kunna boka tid i samråd med patient, vilket förutsätter bland annat fungerande produktions- och schemaplanering där bokningsbara underlag, rätt information, tydliga rutin- och ansvarsbeskrivningar är några av förutsättningarna.

Arbetet med samordning av vårdgarantipatienter har varit framgångsrikt och utökas nu till att omfatta alla väntande patienter inom utpekade områden med tillgänglighetsproblem. 233 vårdgarantipatienter har samordnats till mottagning och 255 till behandling under årets fyra första månader. (forts. nästa sida)

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Region Skåne, forts

47 procent av patienterna har fått vård på annat sjukhus i Skåne, 45 procent av patienterna har omhändertagits av privata vårdgivare i Skåne medan endast 8 procent har fått sin vård utanför Skåne. Samordningen till mottagning har till största delen varit inom verksamhetsområde ortopedi, ögon, kirurgi och neurologi medan samordning till behandling har varit inom ögonsjukvård, kirurgi och ortopedi.

Stockholm

Inom de flesta uppföljningsområden har drygt hälften av vårdgivarna rapporterat uppgifter om antalet väntande patienter och patienter som väntat > 90 dagar. En orsak till att många fortfarande inte rapporterat är att alla vårdgivare, av tekniska orsaker, inte kan eller ännu inte är anslutna till de IT-system som stödjer inrapporteringen. Inrapporteringen ökar dock gradvis inom samtliga åtgärdsområden. I Stockholms läns landsting finns även ca 350 privata specialistläkare, med mindre mottagningar, som för närvarande inte har tekniska förutsättningar att rapportera. System som stödjer dessa ska utvecklas under 2007. Däremot rapporteras den aktuella väntetiden till nästan 100 procent av de stora sjukhusen och större privata specialister.

Vissa problemområden kan identifieras såsom ortopedi, hudsjukvård och thoraxkirurgi där åtgärder satts in för att korta köerna. Exempelvis kan nämnas att i år har över 100 patienter flyttats till andra sjukhus i Uppsala och Örebro för thoraxkirurgisk operation. Stora extrabeställningar har också gjorts vid ortopediska enheter i länet. Inom nästan samtliga områden finns minst två vårdgivare som uppger att de kan ta emot patienter inom 12 veckor till såväl mottagning som till behandling. Väntetidssituationen inom psykiatri är mycket god med undantag av området neuropsykiatriska utredningar.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Sörmland

Vårdgaranti nybesök inom 90 dagar: Drygt tre av fyra mottagningar erbjuder patienterna ett nybesök till läkare inom 90 dagar. Problem att klara nybesöksgarantin har hudmottagningarna på Nyköpings lasarett, NLN och Kullbergsska sjukhuset, KSK, kirurgmottagningarna på Mälarsjukhuset, MSE och KSK, urologmott MSE, öron-näsa-hals- mottagningen på KSK samt ortopedmottagningarna på KSK och MSE. Det senaste tertialet har dock antalet väntande till nybesök på samtliga ortopedmottagningen minskat och allt fler patienter får ett nybesök inom vårdgarantitiden, vilket är glädjande. Hur många som väntar över 90 dagar kan vi tyvärr fortfarande inte rapportera pga. bytet av patientadministrativt system.

Vårdgaranti behandling inom 90 dagar: En av fem patienter får sin behandling utförd inom vårdgarantitiden, vilket är tre procentandelar fler än under samma period förra året. Ca 700 patienter får vänta mer än 90 dagar på en beslutad behandling och det är en ökning i absoluta tal men en minskning i andelen som får vänta mer än vårdgarantitiden. Förklaringen är att vi rapporterar 20 fler behandlingar från och med januari 2007, vilket innebär att totalt 44 behandlingar rapporteras till väntetidsdatabasen,

Basenheterna har fortsatt arbeta intensivt för att förbättra sin tillgänglighet till behandling. Många mottagningar har genom systematiskt förbättringsarbete, med hjälp av bland annat genombrottsmetoden, kartlagt sin verksamhet och testat förbättringsförslag och genomfört dem med bra utfall. Vidare har erfarenhetsutbyte skett över klinik- och enhetsgränserna, studiebesök och utbildningar genomförts. Vidare ses framtagande av vårdöverenskommelser och vårdprogram som ett led till att kunna erbjuda patienterna en tillgänglig vård på lika villkor.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Uppsala

Några områden har svårt att inom den egna verksamheten klara vårdgarantin.

Inom område ortopedi gäller detta främst ryggkirurgin, där det är långa väntetider både till mottagning och behandling. Övrig ortopedi kan ta emot nybesök inom vårdgarantins gränser men har däremot längre väntetider för behandling. Allmänpsykiatrin har många väntande. Åtgärder har vidtagits för att åstadkomma ett ökat patientflöde. Ett generellt högt tryck samt läkarbrist försämrar dock förutsättningarna.

Även inom området gynekologi är läkarbrist en försvårande faktor för att hålla vårdgarantin. Med hjälp av landstingets vårdgarantienhet kan de patienter som inte kan få sin vård inom 90 dagar i de allra flesta fall få sin vård hos annan vårdgivare.

Hörcentralen har på grund av byte av datasystem inte kunnat leverera uppgifter, kvalitetssäkringsarbete av de uppgifter som ska inrapporteras pågår och inrapportering förväntas kunna starta igen under hösten.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Västerbotten

Uppföljning av tertial 1 2007 (januari-april) visar att 80 procent av patienterna som besökte mottagningarna vid sjukhusen i landstinget fick sitt besök inom 90 dagar. Inom några områden är tillgängligheten dock fortfarande inte tillräcklig. Väntetiden till besök vid ff.a. kirurg-, ortoped-, handkirurgi-, ögon- och öronmottagningarna är fortfarande besvärande lång.

Tillgängligheten till planerad sjukhusvård vid sjukhusen i Västerbotten fortsätter att förbättras. Under tertial 1 2007 fick 68 procent av patienterna sin åtgärd inom 90 dagar. En påtaglig förbättring jämfört med föregående tertial (september-december 2006) då cirka hälften (51 procent) fick sin åtgärd inom 90 dagar.

Väntande patienter till operation/åtgärd har minskat påtagligt under de två senaste åren. Antalet patienter på väntelista har nästan halverats, från ca 8 000 till ca 4 500. Patienter som väntat längre än 90 dagar har också minskat. Den 1 januari 2006 hade ca 1 700 väntat längre än 90 dagar jämfört med 1 000 patienter den 1 maj 2007. Drygt hälften (60 procent) av dessa patienter väntade på ortopedisk operation eller åtgärd inom hand- och plastikkirurgi. Även inom urologi och ögonkirurgi får patienter vänta längre än 90 dagar. För åtgärd inom gynekologi, allmänkirurgi, öron- näs- och halskirurgi samt utprovning av hörapparat kan de flesta patienter erbjudas tid inom 90 dagar.

Förbättringsarbeten (förbättrade flöden, ökad effektivitet, utvecklingsprojekt) pågår vid flertalet kliniker för att minska väntetiden. Sjukhusen samarbetar för att snabbare kunna erbjuda framförallt operationer (man kan bli erbjuden kortare väntetid vid annat sjukhus i länet).

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Värmland

Division medicin: Vårdgarantin uppfylls i det närmaste helt förutom för reumatologimottagningen, där orsaken är att det under ett drygt halvår helt saknats reumatolog. Verksamheten har klarats sig tack vare veckovikarier och hyrläkare. Nu har tre reumatologer anställts. Väntetiderna förväntas sjunka successivt under den närmaste tiden.

Division länspecialiteter: Gynekologimottagningen på Centralsjukhuset har något försämrat läge jämfört med tidigare. Det är ett resultat av flera faktorer. Under våren har det skett utbildning inför starten av datajournal i maj. Det innebär med nödvändighet att minska antalet patienter per mottagningstillfälle. En annan betydande faktor är en förändring inom den gynekologiska öppenvården; en minskning av öppenvården i Arvika samt på gyn mottagningen Gripen, har genomförts enligt beslut i budgetreduceringsprogrammet. De patienter som inte kan komma till på öppenvårdsmottagning i länet erbjuds tid vid gyn mottagningen på Centralsjukhuset.

Västmanland

Läget är förbättrat på en rad områden vilket är glädjande. Ett kraftfullt processförbättrande arbete inom och mellan verksamheterna pågår för att komma tillrätta med kvarstående tillgänglighetsproblem.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Västra Götalandsregionen

I Västra Götalandsregionen har sedan vårdgarantin infördes ett intensivt arbete pågått med att reducera antalet patienter som får vänta mer än 90 dagar. Extra anslag under tidigare och innevarande år har lett till att köerna kunnat kortas rejält. Det ekonomiska och verksamhetsmässiga ansvaret för vårdgarantin har sedan årsskiftet överförts till respektive sjukhus.

För 22 mottagningar och 19 behandlingar finns en obruten serie med uppföljning av antalet väntande patienter. Denna utveckling följs månatligen. Till mottagningsbesök har antalet patienter reducerats med 48 procent. Till 19 behandlingar har antalet reducerats med 69 procent. Det finns dock fortfarande ett antal patienter som väntat mer än 90 dagar.

De extra satsningar som gjorts genom avtal med privata vårdgivare under de senaste åren, har nyligen beslutat förlängas fram till september 2008. Dessutom har i maj 2007 en mobil enhet placerats i Göteborg, i anslutning till Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Område Östra, där ett stort antal besök och dagkirurgiska åtgärder inom ortopediområdet kommer att genomföras under hösten. Det beräknas avsevärt förbättra väntandesituationen.

From 1 september kommer garantin att skärpas för mottagningsbesöken inom barn- och ungdomspsykiatri. Den nya regionala vårdgarantitiden blir då 30 dagar.

Västernorrland

Kvarstående problem inom framförallt ortopedi och ögonsjukvård på besökssidan. Gällande inrapportering är det fortfarande tekniska problem och i något fall den mänskliga faktorn.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Örebro

För att sammanfattningsvis beskriva hur Örebro läns landsting klarar Vårdgarantin i sin helhet för länets befolkning väljer vi att använda måtten Total mottagningsväntelista och Total Operationsväntelista.

Total mottagningsväntelistan omfattar då några ytterligare mottagningar som inte finns med i rapporteringen till Väntetider i Vården.

Den Totala Operationsväntelistan omfattar alla patienter som står och väntar på någon form av operation, inte bara de som väntar på någon av de 43 åtgärdsgrupperna i Väntetider i Vården. Här är skillnaden betydande, de 43 åtgärdsgrupperna omfattar bara ca 2/3 av de totalt väntande.

Antalet väntande >90 dagar, både vad gäller till mottagning och till operation, har det senaste året följt de normala fluktuationerna, höga siffror i augusti som sedan sjunker fram till dec – jan då det åter finns en lätt uppgång. Under tiden från januari och framåt ser vi, precis som förväntat, en nedgång i antalet väntande >90 dagar. Den nedgången är dock inte alls så brant som vi skulle önska och det finns en tydlig plåtåeffekt i april.

Den föreliggande nationella rapporten behandlar väntetidsläget t.o.m. 30 april –07, men då vi lokalt redan har resultatet för 31 maj så måste vi konstatera att vi tyvärr har en uppgång vad gäller mottagningsidan och en plåtå vad gäller operationssidan.

Detta är redan föremål för analys, men vad man kan säga så här direkt är att, för de specialiteter som har dessa uppgångar så finns ingen helt samstämmig bild mellan de ingående klinikerna, trenderna och därmed de bakomliggande orsakerna skiftar.

Landstingen kommenterar resultaten, forts

Östergötland

Förekomsten av så kallade långväntare (väntat längre än 90 dagar) är en oöverträffad indikator på vårdgarantiutvecklingen. Från januari 2007 kan långväntarantalet värderas på ett sätt som inte varit möjligt tidigt. Med uppgifter om befolkningsrelaterat långväntarantal ges helt nya dimensioner på omfattningen av långväntare är inom det egna landstinget/regionen. Målet är givetvis att långväntare inte ska förekomma alls, men den nationella redovisningen pekar ut var problemen är mindre och större.

Inom flera områden är läget och utvecklingen i Östergötland positiv. Det gäller till exempel långväntare till besök inom en rad specialiteter. Samtidigt reser de nationella jämförelserna varningsflagg för flera behandlingar/åtgärder. Flera av problemområdena bottnar i så kallade ryggsäcksproblem, vilka hanteras med olika åtgärder - där utnyttjande av andra kliniker i landet är en.

Den nationella databasen och hemsidan Väntetider i Vården medger sedan förra året annonsering av ledig kapacitet för utomlänspatienter. Annonserna är viktiga för vårdlotsar/motsvarande i arbetet med att slussa patienter vidare när problemen inte klaras på hemmaplan. Antalet annonser är dock tämligen lätt räknade, vilket antingen kan bero på att ledig kapacitet saknas eller att annonseringsmöjligheten inte är känd hos alla berörda kliniker i landet.

Kontaktpersoner för vårdgaranti- och väntetidsfrågor vid Sveriges Kommuner och Landsting

Roger Molin	roger.molin@skl.se	08 – 452 76 65
Berlith Persson	berlith.persson@skl.se	08 – 452 78 82
Birgitta Edström	birgitta.edstrom@skl.se	08 – 452 77 24
Bo Alm	bo.alm@skl.se	08 – 452 76 55

Bilagor

- 1A. Specialitetsområden för besök som följs i den nationella väntetidsdatabasen
- 1B. Specialitetsområden för behandling/operation som följs i den nationella väntetidsdatabasen

- 2A. Redovisade uppgifter per landsting/region, besök, den 30 april 2007
- 2B. Redovisade uppgifter per landsting/region, behandling, den 30 april 2007

- 3A. Verksamhetsområden där vissa landsting/regioner har uppnått vårdgarantins intentioner för besök
- 3B. Verksamhetsområden där vissa landsting/regioner har uppnått vårdgarantins intentioner för behandling

1A. Specialitetsområden för besök som följs i den nationella väntetidsdatabasen

KIRURGI

Allmän kirurgi

Gynekologi

Handkirurgi

Kärlkirurgi

Neurokirurgi

Ortopedi

Plastikkirurgi

Urologi

Ögonsjukvård

Öron – näsa – halssjukvård

PSYKIATRI

Barn- och ungdomspsykiatri

Vuxenpsykiatri

MEDICIN

Allergologi

Allmän internmedicin

Barn- och ungdomsmedicin

Endokrinologi inkl. diabetes

Gastroenterologi

Hematologi

Hud

Kardiologi

Lungmedicin

Neurologi

Njurmedicin

Onkologi

Reumatologi

Specialiserad smärtmottagning

1B. Specialitetsområden för behandling/operation som följs i den nationella väntetidsdatabasen

GYNEKOLOGI

- Hysterectomi, benign
- Livmoderframfall
- Urininkontinens

KIRURGI

- Ljumskbråck
- Navelbråck
- Åderbråck, ej kosmetiskt
- Ärrbråck
- Anala sjukdomar
- Fetma/obesitas
- Gallblåsa/gallgång
- Sköldkörtel

HJÄRTSJUKVÅRD

- Aorta/hjärtklaffar
- Kranskärl

ORTOPEDI

- Artroskopi knäled
- Axel/skuldra/ö-arm
- Axelin stabilitet
- Tår
- Knäled, korsband
- Höft, primär ledprotes
- Knäled, primär protes
- Höft, sekundär protes

RYGGKIRURGI

- Diskbråck halsrygg
- Diskbråck ländrygg
- Kottförskjutning
- Rotkanal / förträngning ländrygg

1B forts. Specialitetsområden för behandling/operation som följs i den nationella väntetidsdatabasen

HANDKIRURGI

- Dupuytrens kontraktur
- Karpaltunnelsyndrom
- Ledhinnor och senor
- Tumbasartros
- Reumatoid artrit

UROLOGI

- Ej nedstigen testikel
- Vattenbråck
- Prostatism, benign

PLASTIKKIRURGI

- Bröstreduktion
- Bröstrekonstruktion, efter tumöroperation
- Hängbuk

ÖGONSJUKVÅRD

- Grå starr
- Skelning, barn
- Skelning, vuxna

ÖRON-NÄSA-HALS

- Hörselförbättring
- CPAP vid sömnapné
- Septumplastik
- Tonsillektomi
- Utprovning av hörapparat

Bilaga 2 A

Totala antalet väntande samt antalet som väntat längre än 90 dagar på BESÖK, 30 april 2007

Samtliga landsting / regioner.

Landsting/ region	Kirurgi		Medicin		Allmän psyk		Barn o ungdomspsykiatri	
	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar
Stockholm	17 171	3 670	10 861	3 231	774	26	1 689	142
Uppsala	6 275	2 119	1 552	288	497	184	129	27
Sömland	4 341		1 370		101		126	
Östergötland	9 334	2 347	3 800	629	427	21	178	5
Jönköping	6 137	881	2 353	343	70	0	52	0
Kronoberg	3 637	1 039	985	45	7	1	40	0
Kalmar	2 423	227	2 048	171	39	5	63	1
Gotland	1 070	52	601	118	7	0	13	1
Blekinge	2 662	277	985	134	26	0	28	0
Region Skåne	25 549	7 332	12 267	2 742	817	83	436	66
Halland	5 396	1 122	2 208	220	128	3	8	0
Vg Regionen	35 157	10 917	11 799	2 022	1 275	224	512	1
Värmland	4 524	992	1 728	128	158	12	154	19
Örebro	6 130	1 183	1 918	251	443	108	127	37
Västmanland	4 459	749	2 221	51	227	1	171	2
Dalarna	8 038	2 528	2 844	510	529	220	183	64
Gävleborg	6 167	2 295	2 296	401	107	1	113	23
Västernorrland	4 061	899	739	53	23	2	47	4
Jämtland	3 373		1 020		67		72	
Västerbotten	7 089	2 162	2 495	500	221	34	205	110
Norrbottn	4 790	827	3 947	2 177	304	70	75	2
Hela riket	167 783	41 618	70 037	14 014	6 079	995	4 223	504

Totalt antal väntande patienter i hela Sverige	248 122
Totalt antal som väntat >90 dagar	57 131

	Ej rapporterat
	Svarsfrekvens <70 procent

Bilaga 2 B

Totala antalet väntande samt antalet som väntat längre än 90 dagar på BEHANDLING, 30 april 2007
Samtliga landsting / regioner.

Landsting/ region	Gynekologi		Hjärtsjukvård		Kirurgi		Ortopedi		Plastikkirurgi		Urologi		Ögon		ÖNH exkl hörapp		Hörapparater	
	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar	Väntat totalt	Väntat > 90 dagar
Stockholm	480	151	224	66	2 132	545	1 795	590	470	130	61	1	973	338	1 419	777	3 561	1 063
Uppsala	186	74	110	0	598	77	568	98	112	62	52	2	445	138	191	74		
Sörmland	112	14			877	305	697	278	43	20	79	23	647		207	78	389	0
Östergötland	76	0	127	20	1 241	540	948	382	120	89	151	27	501	62	339	106	334	42
Jönköping	47	0			471	76	585	157	55	40	55	9	485	10	257	59	302	98
Kronoberg	106	35			378	135	348	58	91	65	97	41	214	3	136	31	507	320
Kalmar	44	0			474	131	247	59	71	34	80	35	242	0	65	1	188	0
Gotland	13	2			104	14	101	4	0	0	18	1	114	1	13	0	36	0
Blekinge	8	0	22	0	260	24	235	64	11		14		190	2	14	1	356	201
Region Skåne	297	47	145	20	3 522	1 660	1 547	317	114	27	192	75	2 881	619	850	287	1 972	714
Halland	81	11			447	129	480	96	18	15	46	16	302	13	287	106	365	3
VG Regionen	410	13	175	7	4 054	1 375	3 404	934	478	257	337	77	2 220	100	994	385	2 453	883
Vämland	71	0			1 258	624	1 150	746	22	4	47	28	343	2	274	63	596	295
Örebro	52	1	36	0	647	198	415	152	29	3	50	2	464	63	268	136	501	29
Västmanland	53	0			585	220	280	73	9	1	42	2	343	2	168	77	145	0
Dalarna	131	4			938	358	510	86	87	31	140	86	822	219	454	240	142	27
Gävleborg	138	41			1 149	579	886	226	153	141	83	39	329	37	170	63	761	428
Västernorrland	111	4			252	142	298	91	4	2	48	8	223	8	63	3	227	
Jämtland	43				462		355		16	0	99		179		42	5	109	
Västerbotten	73	3	159	0	639	199	649	158	82	66	121	53	687	116	195	57	446	56
Norrbottnen	91	0			467	119	472	144	30	23	41	9	531	57	122	53	163	0
Hela riket	2 623	400	998	113	20 955	7 450	15 970	4 713	2 015	1 010	1 853	534	13 135	1 790	6 528	2 602	13 553	4 159

Totalt antal väntande patienter i hela Sverige	77 630	exkl hörapparater	64 077
Totalt antal som väntat >90 dagar	22 771	exkl hörapparater	18 612

	Ej rapporterat
	Utförs ej

3A. Verksamhetsområden där vissa landsting/regioner har uppnått vårdgarantins intentioner för besök den 30 april 2007

Avser de 26 områden för specialistbesök som följs i den nationella väntetidsdatabasen och omfattar uppgifter från enheter med minst 90 procents svarsfrekvens.

Landsting	Område
Västmanland	Gynekologi, Ögonsjukvård, Allergologi, Endokrinologi, Gastroenterologi, Hematologi, Hud, Kardiologi, Lungmedicin, Neurologi, Njurmedicin, Smärtmott
Kronoberg	Allergologi, Hematologi, Hud, Kardiologi, Lungmedicin, Onkologi, Njurmedicin, Barn o Ungdomspsyk
Värmland	Endokrinologi, Hematologi, Hud, Lungmedicin, Njurmedicin, Smärtmott
Jönköping	Gynekologi, Allm Internmed, Onkologi, Reumatologi, Allmän psyk, Barn o ungdomspsyk
Gotland	Allergologi, Hematologi, Hud, Lungmedicin, Onkologi, Allmän psyk
Örebro	Handkirurgi, Plastikkirurgi, Neurologi, Onkologi
Kalmar	Ögonsjukvård, Allergologi, Hematologi, Njurmedicin
Halland	Barn o ungdomsmed, Hematologi, Reumatologi
Blekinge	Öron-näsa-hals, Barn o ungdomsmed, Neurologi
Östergötland	Njurmedicin, Onkologi
Norrbottn	Endokrinologi, Njurmedicin
Uppsala	Gastroenterologi, Smärtmott
Gävleborg	Hematologi
Västerbotten	Onkologi

3B. Verksamhetsområden där vissa landsting/regioner har uppnått vårdgarantins intentioner för behandling den 30 april 2007

Avser de 44 specialitetsområden för behandling som följs i den nationella väntetidsdatabasen och omfattar uppgifter från enheter med minst 90 procents svarsfrekvens. Siffran inom parentes anger antalet åtgärder inom specialiteten där noll patienter väntat > 90 dagar.

Landsting/region	Område
Gotland	Gynekologi (2), Kirurgi (3), Ortopedi (6), Ryggkirurgi (2), Handkirurgi (3), Urologi (2), Plastikkirurgi (2), Ögonsjukvård (2), Öron-näsa-hals (5)
Jönköping	Gynekologi (3), Kirurgi (3), Ortopedi (1), Urologi (2), Ögon (2), Öron-näsa-hals (1)
Kalmar	Gynekologi (3), Ortopedi (1), Ryggkirurgi (1), Ögon (3), Öron-näsa-hals (4)
Uppsala	Gynekologi (1), Kirurgi (2), Hjärtsjukvård (2), Ryggkirurgi (1), Handkirurgi (2), Ögon (2), Öron-näsa-hals (2)
Västmanland	Gynekologi (3), Ortopedi (1), Ryggkirurgi (1), Handkirurgi (1), Urologi (1), Plastikkirurgi (1), Ögon (2), Öron-näsa-hals (2)
Norrbotten	Gynekologi (3), Ryggkirurgi (2), Urologi (1), Plastikkirurgi (1), Ögonsjukvård (2), Öron-näsa-hals (1)
Värmland	Gynekologi (3), Kirurgi (1), Ryggkirurgi (1), Plastikkirurgi (1), Ögon (2), Öron-näsa-hals (2)
Örebro	Gynekologi (2), Kirurgi (1), Hjärtan (2), Ryggkirurgi (1), Urologi (1), Plastikkirurgi (1)
Blekinge	Gynekologi (2), Hjärtan (2), Handkirurgi (1), Urologi (1), Öron-näsa-hals (1)
Kronoberg	Ortopedi (2), Ryggkirurgi (1), Urologi (1), Ögon (2), Öron-näsa-hals (1)
Västerbotten	Gynekologi (2), Kirurgi (1), Hjärtsjukvård (2), Ryggkirurgi (1), Ögon (1)
Västernorrland	Gynekologi (2), Kirurgi (2), Plastikkirurgi (1), Öron-näsa-hals (1)
Sörmland	Ryggkirurgi (1), Urologi (1), Ögon (2), Öron-näsa-hals (1)
Halland	Gynekologi (1), Kirurgi (1), Urologi (1), Ögon (1)
Östergötland	Gynekologi (3), Öron-näsa-hals (1)
Dalarna	Gynekologi (1), Ryggkirurgi (2)
Gävleborg	Ryggkirurgi (1)
Jämtland	Plastikkirurgi (1)
Stockholm	Ögonsjukvård (1)